

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ

Силабус дисципліни
“Відновлювальні психотехнології у роботі психолога”

1. Профіль дисципліни

<i>Кафедра психології</i>	Освітній ступінь – магістр Галузь знань: 05 “Соціальні та поведінкові науки” Спеціальність: 053 “Психологія” Освітньо-професійна програма: “Практична психологія” Кількість кредитів – 5 Загальна кількість годин – 150 Рік підготовки – 2, семестр – 3-й Компонент освітньої програми: обов’язкова Цикл підготовки: професійна підготовка Мова викладання: українська
---------------------------	---

2. Інформація про викладача

Викладач	К.психол.н., доцент Коломієць Тетяна Володимирівна
Профайли викладачів	https://polissiauniver.edu.ua/коломієць-тетяна-володимирівна-2/
Контактна інформація	+38 067 9763307, tetiana.kolomiets@polissiauniver.edu.ua
Консультації	Онлайн консультація в Zoom (Meeting ID: 262 574 6410; Passcode: 5555), Viber щоп’ятниці з 11.10 до 12.00

3. Анотація до дисципліни

Дисципліна “Відновлювальні психотехнології у роботі психолога” є обов’язковою освітньою компонентою циклу професійної підготовки освітньо-професійної програми “Практична психологія”. Основним завданням дисципліни є оволодіння різними психологічними підходами щодо організації та реалізації процесу психологічного відновлення особистості після пережитої травматичної події.

Мета та цілі дисципліни

Метою освітньої компоненти “Відновлювальні психотехнології у роботі психолога” є формування системи теоретичних знань і практичних навичок розробки та реалізації програм психологічного відновлення особистості після пережитої нею травматичної події.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати: методологічні засади психоаналітичного, когнітивно-поведінкового, гештальттерапевтичного, гуманістичного, тілесно-орієнтованого, салютогенного, арттерапевтичного, резилієнс-підходів до психологічного відновлення;

вміти: визначати та застосовувати найбільш доцільні відновлювальні психотехнології залежно від особливостей клієнта.

Компетентності, на формування яких націлена дисципліна:

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК11. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	12	4
Практичні / лабораторні	28	10
Самостійна робота	110	136

4.2. Формат дисципліни

- очний;
- змішаний (поєднання традиційних форм навчання з елементами електронного навчання через систему Moodle);
- дистанційний.

4.3. Тематичний план початкової дисципліни

№ з/п	Назва теми та її короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
ЗМ. 1. Теоретичні засади психологічного відновлення			
1.	<i>Тема 1. Відновлення психічного здоров'я особистості після психотравмуючої події</i> 1.1. Поняття психотехнології у психологічному тезаурусі. 1.2. Психологічна травма та її вплив на якість життя особистості 1.3. Процес психологічного відновлення в сучасній психологічній науці 1.4. Психологічна відновлюваність та посттравматичне зростання.	30	30
2.	<i>Тема 2. Процес психологічного відновлення у світлі різних психологічних підходів</i> 2.1. Теоретичні засади психологічного відновлення з точки зору класичних теорій (психоаналізу, когнітивно-поведінкового, гештальттерапевтичного, гуманістичної теорії). 2.2. Процес відновлення психічного здоров'я з точки зору специфічних психологічних підходів (тілесно-орієнтованого, салютогенного, арт-терапевтичного, посттравматичного зростання тощо)	40	40
ЗМ. 2. Психологічне відновлення у роботі психолога			
3.	<i>Тема 3. Психотехнології відновлювальної роботи</i> 3.1. Використання технологій екотерапії у відновлювальному процесі 3.2. Технології тілесно-орієнтованої психотерапії. Застосування методу EMDR у процесі відновлення. 3.3. Арт-терапевтичні відновлювальні психотехнології (музикотерапія, вокалотерапія, танце-рухова терапія, глинотерапія, фототерапія, кінотерапія, драматерапія, плейбек театр) 3.4. Робота з символами у відновлювальній роботі. Симводрама. Практики психосинтезу.	45	45

	3.5. Наративні психотехнології відновлення (техніки позитивної психотерапії, казкотерапії, психодрами, КПТ) 3.6. Травмофокусовані відновлювальні психотехнології. Метод пролонгованої експозиції.		
4.	<i>Тема 4. Організація відновлювальної роботи в психологічній практиці</i> 4.1. Український та іноземний досвід організації психологічного відновлення (досвід Ізраїлю, США, Європейських країн тощо) 4.2. Особливості відновлювальної роботи з різними групами психотравм (жертв насилля, після втрати, ВПО, травми війни тощо) 4.3. Особливості відновлювальної роботи з представниками різних вікових груп (з дітьми, підлітками, дорослими, особами літнього віку) 4.4. Форми організації відновлювальної роботи (індивідуальна, групова, дистанційна) 4.5. Методика розробки програм психологічного відновлення особистості. 4.6. Психологічне самовідновлення психолога	35	35
Разом		150	150

Система оцінювання та вимоги

Здобувача вищої освіти слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Максимально/мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 60/36 та максимально/мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені – 40/24.

Накопичення рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Min/ max кількість балів
Семестрове оцінювання: - Активна участь у лекційному занятті (дискусія, обговорення, запитання, конспектування тощо) –максимально за 1 заняття 1 бал; - виконане практичне завдання (доповідь, демонстрація технік, презентація відеоматеріалів, участь у дискусії, робота з кейсами з практики тощо) –максимально за 1 заняття 1 бал - модульна контрольна робота (передбачає презентацію розробленої програми психологічного відновлення) – максимум 5 балів за звіт та 5 балів за його захист (10 балів сумарно)	36/60
Екзамен	24/40
Максимальна кількість балів	100
Додаткова оцінка Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у конкурсах наукових робіт за спеціальністю, предметних олімпіадах	15

Система оцінювання сформованих компетентностей у ЗВО враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної і індивідуальної роботи. Оцінювання сформованих

компетентностей у здобувачів ВО здійснюється за накопичувальною 100- бальною системою.

Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

Результати навчання

Шифр	Результат навчання
ПР4	Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій
ПР5	Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість
ПР13	Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності

5. Пререквізити

Аналітичне мислення, творчий підхід до вирішення проблеми, ініціативність, навички роботи з професійною літературою, прагнення розвиватися і опановувати нові інструменти для реалізації професійної діяльності.

6. Політики дисципліни

- *Політика щодо дедлайнів та перескладання:* Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Ліквідація заборгованості відбувається протягом одного тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10%. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

- *Політика щодо академічної доброчесності:* Усі письмові роботи перевіряються на наявність вихідних даних щодо джерел використаної інформації і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час модульних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, тестування за допомогою Google-form).

- *Політика щодо відвідування:* Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за активність на яких нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із гарантом ОП.

- *Політика щодо забезпечення інклюзивності освітньої діяльності:* усі матеріали, які обговорюються на занятті висвітлені на освітній платформі Moodle. Виконані завдання можуть надсилатися викладачу в електронному форматі. Під час проведення занять можливе синхронне викладання на платформі Zoom.

- *Самостійна робота:* включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті дуже стисло, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання домашніх навчально-дослідних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, телевізорами, комп'ютерами, фліпчартами. Залежно від теми практичного заняття можуть знадобитися такі ресурси, як спортивний одяг, каремати, інтерактивна пісочниця, навушники, фарби, пензлики, пастель, артбук, блискітки, шматки тканини, намистинки, нитки, клей, ножиці тощо. Специфічні заняття можуть проводитися в парковій зоні, ботанічному саду, контактному зоопарку (ПЗ 2, ПЗ3, ПЗ5, ПЗ6 ПЗ11) та на базі інших організацій в межах угод про співпрацю (наприклад в Центрі соціально-психологічної реабілітації)

8. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основна література

1. Климчук В. О. Психологія посттравматичного зростання: монографія / В. О. Климчук ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. – 125 с.
2. Кокун О.М., Агаєв Н.А., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Остапчук В.В. Психологічна робота з військовослужбовцями - учасниками АТО на етапі відновлення: Методичний посібник. – К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2017. – 282 с.
3. Психологічні технології ефективного функціонування та розвитку особистості : монографія / [за ред. : С. Д. Максименка, С. Б. Кузікової, В. Л. Зливкова]. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. – 540 с.
4. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практичний посібник / [Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін.] ; за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2019. – 220 с.
5. Тутаренко, Т. (2019). Технології відновлення психологічного здоров'я особистості в умовах війни: комплексний підхід. *Scientific Studios on Social and Political Psychology*, (43 (46)), 54-62.
6. Титаренко Т. М. Психологічне здоров'я особистості: засоби самопомоги в умовах тривалої травматизації : монографія / Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. – 160 с.
7. Титаренко Т. М. Критерії відновлення психологічного здоров'я в умовах довготривалої травматизації / Т. М. Титаренко // *Український психологічний журнал*. – 2017. – No 1 (3). – С. 140–150. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/707433/>

Додаткова література

1. *Вознесенська О. Л.* Арт-терапія як засіб психосоціального відновлення особистості // *Вознесенська О. Л. / Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки : [Зб. наук. праць] / Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2015. – К. : КНУ імені Тараса Шевченка. – No 3 (29). – С. 40-47.*
2. Володарська, Н. Д. (2022). Гештальт-технології у відновленні психологічного здоров'я особистості. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*, (1), 68-73.
3. Володарська, Н. Д. (2019). Технології відновлення психологічного благополуччя у вимушених переселенців.
4. Гопкало, Ю. (2020). Застосування тілесно орієнтованої психотерапії як одного з методів у роботі з дітьми та сім'ями, що пережили травмуючі події. *Психологія та соціальна робота*, (1 (51)), 54-68.

5. Колток, Л., & Чапля, М. (2015). Технології природотерапії як засоби корекції здоров'я молодших школярів. *Актуальні питання гуманітарних наук*, (11), 266-271.
6. Корольчук, М. С. (2013). Психологічні заходи з відновлення працездатності фахівців ризиконебезпечних професій. *Проблеми екстремальної та кризової психології*, (14 (1)), 161-170.
7. Кравченко, О. О. (2020). Природотерапія як інноваційна технологія реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного туризму.
8. Нативні психотехнології. / Чепелева Н.В, Смульсон М.Л., Шиловська О.М., Гуцол С.Ю.; за заг. ред. Чепелевої Н.В— К.: Главник, 2007. — С.144. (Серія «Психол. інструментарій»).
9. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. К563 Львів : ЛьвДУВС, 2020. 232 с.
10. Савінов В. В. Відновлювальні ефекти плейбек-театру у роботі з людьми, що переживають наслідки травматичних подій / Савінов В.В. // Психологічна допомога особистості в складних обставинах життєдіяльності : зб. тез доп. всеукр. наук.-практ. семінару "Психологічна допомога особистості в складних обставинах життєдіяльності", 18 травня 2018 р., м. Чернівці / ред. кол. : Т. М. Титаренко (гол. ред.) та ін. – Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2018. – 154 с. – С. 140–143. – Режим доступу: <https://www.academia.edu/37070402/>
11. Савінов В. В. Важкі історії в плейбек-театрі: ресурс теперішнього для прийняття минулого / Савінов Володимир // Простір арт-терапії: творча інтеграція та трансформація в епоху плинного модерну : матер. XV міжнар. міждисциплін. наук.-практ. конф. (Львів, 16–18 лютого 2018 р.) / за наук. ред. А. П. Чуприкова, Л. А. Найдюнової, О. Л. Вознесенської, О. М. Скар. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2018. – 196 с. – С. 171–173.
12. Титаренко, Т. (2019). Посттравматичне життєтворення особистості: методи діагностики і відновлення. *Психологія особистості*, 10(1), 186-192.
13. Христюк, О. (2019). Техніки відновлення на етапі психологічної реабілітації учасників бойових дій. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: психологічні науки*, 14(3), 317-329.
14. Skills for psychological recovery. Field operations guide https://www.ptsd.va.gov/professional/treat/type/SPR/SPR_Manual.pdf
15. Эффективная терапия посттравматического стрессового расстройства / Под ред. Эдны Фoa, Теренса М. Кина, Мэтью Фридмана. – М.: «Когито Центр», 2005. – 467 с. (Клиническая психология)
16. Фoa, Э., Хембри, Э., Раух, Ш., Оласов-Ротбаум, Б. Пролонгированная экспозиция в терапии ПТСР: переработка травматического опыта. Руководство для терапевта., 2-е изд.: перевод с англ. – СПб:»Диалектика», 2020 – 240с.

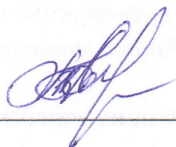
Інформаційні ресурси

<https://scholar.google.com.ua/>

https://upsihologa.com.ua/tytarenko_crisis2.html

<https://www.youtube.com/watch?v=uCCUYOIp580>

Викладач:

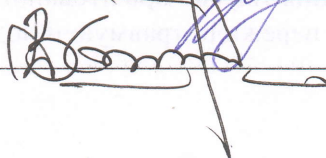
Т. В. Коломієць

Гарант освітньої програми

Л. П. Журавльова

Декан факультету

В. С. Данкевич

Силабус затверджений на засіданні кафедри
Протокол № 10 від "20" червня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Л.П.Журавльова

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією
факультету

Протокол № 2 від "30" серпня 2022 р.

Голова НМК факультету _____ Василенко Л.П.